

Loidonės pradžioje pakylimo keliu, tačiau priėję iki vidutinio dydžio akmens pripildyto kuluaro, pasukono juo Semyn į "3" ledyną, kurį perėjo tuo pačiu keliu, kaip ir einant į viršų. Šiti buvo sunkiau, nes sniegas smarkiai suminkštėjo ir mes dažnai klimpdavome iki kelių.

Nusileidę į stovyklą pradėjom ruoštis sekančios dienos įkopiniui. Dar kartą studijuojame kopino į "Gelaktino" viršunę maršrutą, prisimindami tai, ką šiandien matėme būdami viršunėje, budintieji verda kavą puoslyiams. Atsigulėme anketi, kadangi nutarta išcirti iš stovyklos valanda anksčiau.

Rugpjūčio 8 d.

Atsikėlus nus vėl pasitiko Šaltis, Skubicii vilkdomiesi sturninius kostiumus, žvilgčiojom į dangą, iš kur nuns reminančiai mirkliojo ūvaigdės, aišku, kad diena vėl bus giedri. Išeigamė iš stovyklos numatyta valandą vėl dviej ketroukėm. Pradžioje kylančių vukarykčių keliu, dabar jau cino daugiau pasitikėdami savimi "3" ledynas jau nuns pažistomas, žinome, kad anketi rytą, kol jis sušalęs, pavojaus įkristi į plyšį nėra. Šiuo ledynu pradžioje einame iki moreno, atskiriančio ji nuo "2" ledyno. Toliau kylančiu ledynu došinėje moreno pustje. Prieš mus vis sukėčius iškyla "Gelaktino" viršūnė ir, pagaliau, pasirodo jos pietinė ketera. Nors kertame "3" ledyną perėjos, esančios Šemiusioje šios keteros vietoje kryptimi (žiūr. nuotr.)

Ledynu šią kartą ējome žymiai ilgiu, nes čia jis sudaro platą sniego lauką, iš trijų pusiau apsuptą kalnų koterą. Kadangi oras buvo labai geras, danguje nesimatė nei vieno debesčlio, mūsų kinooperatorius E.Lašovas mutarė papildyti filmą šiaisiai vaiadais. Kaip nuns jo pastangų dėka teko pėdinti po ledyną, matyti iš motraukos.

I koterą pradžioje lipame vidutinio statumo sniegu, vėliau perciname ant akmens mobyrą ir vidutinio sunakumo uolą, kurias nugaline su pakaitine apsauga.

Nuo perėjos pasukome į šiaurę viršūnės kryptimi. Pradžioje teko apie 5 m pakilti sienelė iki uolos, kurią apėjome iš kairės pusės įjime kryptimi. Už uolos prasidėjo apie 30 m ilgio sniego karnyzas, kuris viršuje visai plok ščias, tačiau dešinėje apie perėja metrų nuo krašto matėsi įskilimo linija. Mes šiai linijai jautėme labai didelę pagardą ir iki jo įslaikėme galimai didesni atstumus.

Už sniego karnyzo prasidėda apie 40° statumo uolos. Šia uolų pradžioje, mes rądome kontrolinį akmenų turą. Pakeliame įšiamame ruštelių ir trumpo poilsio metu apžvelgiamo kalnų panoramą. Saulė jau pakilo aukščiau, tačiau danguje nėra nei debesėlio, vėjo taip pat bevoik nesijaučia ir nuo uolų jau eruvana vanduo. Šiuo metu pamatėme kaip apačioje, kirdami "3" ledyną, probėga du teko (taip kirgizai vadina kalnų očius) ir dingsta uolose.

Toliu kylame dešiniueju keteros kraštu vidutinio sunkumo uolomis. Kai pasiekione antrą sniego karnyzą, karnyzo pradžioje pakilome sniegų stėdai į viršų ir jų, kaip ir pirmąjį, apieiname iš kairės pusės.

Tolinienis pakilimas yra vidutinio sunkumo uolomis, iki stambių akmenų, kurieis pakilome iki viršūnės.

Viršūnė sudaryta iš nedidelio plato, padengto sniegus, su vietomis kyšančiomis uolomis. Turnas sudėtas pietinėje viršūnės dalyje.

Ture rądome vimpelį su užrašu, bylojančiu, kad viršūnei suteiktas "Gedimino Akstino" vardas. Šiai taip pat visiems laikams yra palikta G.Akstino nuotrauka. Pakočiame ruštelius ture, užkandame ir pradedame nagrinėti panoramą.

Šiaurėje tyvuliuoja mėlynas Isyk-Kulio ežeras, už jo matyti Kliugėj-Alatau ketera. Pietuose matyti Torskėjaus ketera su didingai virš mūsų stūksančiu aukščiausiu jos tašku Kara-kolo piliu (5280 m).

G.Akstino viršūnė yra vienoje iš skersinių Torskėjaus keteros atsišakojimų. I rytus nuo jos yra vašar mūsų nugalėta "LTGR KK-čio" viršūnė. Phetryčiuose matyti smailios piramidi-

dešinė formą turinti viršūnė, vadinais "Džigitu", toliau į dešinę tarp "Karakolo" piko ir "Džigito" kiek žemesnė viršūnė, vadinais "Slenionok". Savo forma ji tikrai primena dramblių.

Į dešinę nuo Karakolo matyti "Džety-Oguzo" sienos. Visu šiu viršūnių įkopinių maršrutui yra ketvirtos arba aukščiausios - 5 sunkumų kategorijos ir alpinistiniu požiūriu yra labai įdomios.

Sunku skirtis su puikiais vaizdais, tačiau dvi valandos, praleistos viršūnėje, prabėgo bematant, tenka leistis žemyn.

Nusileidimų vykdome rytu kryptimi. Pradžioje nusileidžiame apie 30 m. nuo 40° statumo turinčio sniego kupole iki uolų. Pirmas praeina ši kelią su katėmis ir pratesių virvę, sekantieji nusileidžia sportiniu būdu, paskutiniams taip pat teko užsidėti kates. Toliau traverezavome du sniego kuluarcus, kol pasiekėme tročiąjį. Šis kuluarcas pradžioje status. Juo leidžiamės prisilaikydami uolų kairėje pusėje. Nusileidus apie 30 m., kuluaro statumas žymiai sumažėja, jis pasidaro platosnis, iš sniego jau nebalyso akmenys, todėl galima gliseruoti. Į stovyklą toliau leidomės per lydynę "5" pakilimo keliu.

Grįžę į stovyklą, po užkopimo aptarimo įmėmės rucōtis paskutiniams, sunkiusias užkopimui. Rytoj reikės įvykdyti IIIa s.k. traversę per bevardį piku "4270" ir "Šako Diuklo" 4300 m v.jsl. aukščio viršūnę. Vėl, kaip ir vakar, rucōiamo pušryčius, prisilaikydami tradicijos, kad būtų skamu ir daug, studijuojame maršrutą. Ši užkopimų vykdysime viena aštuciu žmonių grupe. Kadangi maisto atsargos jau bagiasi, nutarėme po užkopimo truppa i pailsėjė viršutinėje stovykloje, leistis į apatinę.

Aukštutinėje stovykloje nuns kasdien reikėdavo prisileikyti griežto valgių giminimo grafiko. Reikalas tame, kad iš ryto per naktį užšalęs ledynas nešeduoda nėj lašelio vandens. Vėliau, suolei patektėjus, ledynas pradedė tirpti, ir pro mūsų palapines ima tekėti vie graunesni upeliukai. Idomu, kad, nors ledynas nuo aukštutinės stovyklos tėra tik 50 m atstume, vanduo mūs pasiekdavo įšilęs iki -10 - 15°C .

Tai paaiškinama tuo, kad nuo ledyno iki stovyklos vanduo teka smulkomis srovolėmis per vidutinę ir smulką kalnų nuobyrą, kuri smarkiai įsildoma saulės spindulių. Apie 15-16 val., saulei siepianti už uolą, vandens lygis pradedė sparčiai mažeti, todėl nuns grįstant iš įkopinų reikėdavo skubiai rucčti valgi ir daryti vandens atsargas pusryčių gaminimui. Kad būtų lengviau suoti vandenį, žemiuo stovyklos smėlio supačiose mes iškasėme nedidelę duobę. Nuo šio improvizuoto šulinio pro tarpą tarp dviejų morenų, apačioje matosi Žaliuojuanti pievutė. Nusileidęs pasanti vandens, budintis netikėtai pamatė šioje pievutėje besiganančias teko. Visi bėgė pasileidome per morenų akmenis greitomis nustverę kas foto aparatą, kas žiūronus, kad iš orčiau pamatyti šiuos puikius kalnų gyventojus. Tačiau mes suspėjome tik pamatyti, kaip vienriai šeši kalnų ožiai lengvai ūliuoja stačionis uolomis, iš perėjų. Mes sekame teko per žiūronus. Tai grakštūs, maždaug stirmos dydžio gyvuliai su stambiai išriestais ragais. Labai gailėjomės, kad jie jau buvo per toli, ir negalėjome padaryti nuotraukų.

Rugpjūčio 9 d.

Ateikėliame vėl anketi (4 val. ryto) ir po pusryčių išeinamo "3" ledyno link. Ant šio ledyno užkopimo tuo pačiu keliu, kaip ir praėtais kartais, tik dabar pasiekę lėkštėsnojo dalį, pasukame link uolų keteros esančios kairiuo "Gakutino" viršūnės. Priartėję prie uolų, pasukame į kairę, ir, palikdami jus dešinėje puseje, einame "2" ledyno kračtu link ištinės "Lako Diuklo" viršūnės keteros. "2" ledynas, kaip ir "3", padengtas sniegų, todėl einame susirišę virvėmis. Pasiekę uolų keterą, pradedaime pakilių kairiąja jos puse įjimo kryptimi. Pradėję apie 100 m pasiekiamo maždaug 40° statumo firno šlaitą, kuriuo tėsiame pakilių kirdeni laiptelius. Šlaito statumas nuolat mažėja, kol pagaliau, bevoik visai išsilygina, ir mes atsidūrėme ant puikaus sniego plato, priekyje rytuose besiremiančio į dvi iltis priemonės viršūng "4270". Dešinėje, pro tarpą keteroje, plato baigiasi galingu ledkričiu, krentančiu į "3" ledyną, o kairėje, Terskoj-Alatsu viršūnių fone, - nūsu šios dienos įkopine tikslas - "Lako Diuklo

bizantiškas kupolas.

Sniego plato kertane pietinės "4270" ištice link, perdaug nepriartėdami prie ledkričio. Viršūnė "4270" sudaryta iš vidutinio sunkumo uolų, labai išdulėjusių, vietomis padengtų melsvironis. Pačioje viršūnėje yra keliolikos n^2 pasvirusi plyta, ant kurios visa mūsų aštuoniukė įsitaiso, kol rešomas rašteliis ir tvarkomas akmenų turas.

Nusileidžiame tuo pačiu keliu link "L.Biuklo" viršūnės iki sniego plato. Toliau vėl kylame aukštyn, pradžioje nugalėdami apie 50 m. aukščio sniego šlaitą, kol pagaliau priėjome apie 50° statumo ledo ir sniego kupolą. Čia toko kopti trim taktais. Pakilimui pagreitinti sudarome apie 60 m. ilgio (dvi pagrindinės virvės) turėklus, kuriuose likusieji užkopia sportiniu būdu.

Pati viršūnė su turu randasi vakarinėje kupole dalijoje ir nosunkiai pasiekiamo apieinant uolos iš kairės pusės.

Taip, pagaliau, nugalėta paskutinė šios mūsų ekspedicijos viršūnė, lieka tik sėkmingai grįsti šemyn. Paramą raštelių, ir pasistiprinę konservais, pradedame nusileidimą į kopino keliu. Leidžiantis per sniego plato, mes išsiskiriame į dvi ketveriukes tam, kad filmuojant keterus ir eniega maži, toluoje išnykstantieji šmonės, batų savotišku mectoliu. Stovyklą pasiekiamo sėkmingai ir po trumpo poilsio, papiešavę, pradedame ruoštis nusileidimui į šemutinę stovyklą.

Nusileidimui pasironkane trumposnį, tačiau numo nošinom kelią. Šią kartą ant eavo kailio teko patirti patarlės "tiesieg arčiau aplink greičiau" teisėsingumą. Kelią į Ojun-Toro ledyną užtvėrė jo šoninė morena, ant kurios užkopę paramėme, kad jos antrasis, apie 100 m. aukščio šlaitas, panašus į sieną ir turi statumą vietomis iki 60°. Teko iš kuprinių išciinti virves ir be galo atsargiai pradėti nusileidimą. Jis apsunkino tai, kad morena sudaryta iš silpnai susicementavusių padornių, todėl besileidžiantiems iš po kojų nuolat riedėdavo akmenys, o vienintelę atramą galėjo būt tik ledkirtis. Ledyną pasiekėme laimingai, tačiau